UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY

Published and Distributed under permit (No. 783), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office at Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXX. | Число 143. | Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 22. червня, 1922. | VOL. XXX. | No. 143. | Jersey City, N. J., Thursday, June 22, 1922. | THREE CENTS

АМЕРИКАНСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ХОЧЕ ЗАЧАТИ ВІДДАВАТИ ЧУЖИНЦЯМ ЇХ МАЙНО, ЗАБРАНЕ ВЧАСІ ВІЙНИ

ВАШИНГТОН, Д. К., 20. червня. — З Білого Дому повідомляють, що тепер зачались заходи у справі звороту чужинецьким, а саме німецьким та австрійсько-угорським, горожанам, їх приватної власности, яку захоплено в часі війни і віддано під заряд „опікуна чужинецької власности".

Теперішній опікун Томас В. Миллер має під своєю опікою чужинецького майна вартости 400 міліонів долярів, яке американське правительство хоче звернути в цілости власникам.

В Білому Домі відбулась нарада президента Гардинга, державного секретаря Гюса, і опікуна Миллера над справою звороту сеї приватної власности її правним посідачам.

Вони хотіли би одержати від Конгресу повновласть на полагоду сеї справи в той спосіб, щоб наперед звернути приватну власність лише біднійшим власникам, а зворот більших сум оставити до часу переговорів між Америкою і Німеччиною про вирівнанне взаїмних претенсій.

Тепер є 31,818 приватних власників, яким опікун забрав майно. З них 29,606 особам забрано меньше як по $10,000. Отже американське правительство хотіло би передівсім звернути майно тим біднійшим чужинцям, а також частинно сплатити і тим, що їм забрано більше майна, але не вище $10,000, а решту оставити на пізнійше.

Обчисляють, що на підставі такого пляну опікун звернув би тепер чужинцям всього ледви 24 міліони долярів, а решта, то є 374 міліонів осталось би ще в його руках до часу остаточного вирішення справи.

ТАРИФА, КОРАБЛІ, БОНУС

ВАШИНГТОН, Д. К., 20. червня. — Між правительством Гардинга і республіканськими лідерами в Конгресі прийшло до порозуміння у справі часу і порядку полагоди спішних державних справ.

Наперед має бути полагоджена справа тарифи для ввожених товарів, потім справа фінансової помочі для американської торговельної фльоти, а відтак справа бонуса для ветеранів американської армії з часу світової війни.

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДИНГ НЕ ХОЧЕ ЇХАТИ НА АЛАСКУ

ВАШИНГТОН, Д. К., 20. червня. — Президент Гардинг хотів вибратись дня 1. серпня с. р. в подорож на Аляску, щоби пізнати тамошні відносини і потреби того краю. Але з огляду на важні події в столиці держави він тепер покинув сю гадку і літувати-ме дома.

ПЕРША ЖЕНЩИНА В АМЕРИЦІ КАНДИДАТКОЮ НА СТАНОВИЩЕ СЕНАТОРА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

СТ. ПОЛ, Минн., 20. червня. — В номінаційних виборах у стейті Миннесота вчера одержала більшість голосів кандидатка демократичної партії на сенатора Злучених Держав пані Анна Дикі Олсен. Вона має 36 літ, віддана за суперінтендента шкіл в Клокет і має 14-літню дочку одиначку, яка брала участь в агітації за кондидатурою матери.

Якщо пані Олсон буде вибрана в осени до сенату у Вашингтоні, так вона буде першою сенаторкою Злучених Держав.

БАХМЕТЄВ ПОЇХАВ З АМЕРИКИ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 20. червня. — Нині відїхав з Америки кораблем Беренгарія Борис Бахметев, бувший російський амбасадор, якого назначив бувший російський премїер Александер Керенський.

Його попрацав Гергій Угет, фінансовий заступник російської амбасади, і бувший російський генеральний консуль в Ню Йорку Михайло Устінов.

Бахметев заявив звітникам часописий, що він вдячний бувшому правительству Вилсона і теперішньому правительству Гардинга за підпертє і запевнив їх, що він вірить в будучність Росії.

ДОБРІ СУСІДИ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 20. червня. — Нині напав злодій на мешкання панни Етел Плейн при 164 Шермен евеню, в ціли рабунку.

Коли панна Плейн скричала, він вдарив її столярським приладом по голові. Вона тоді зачала боронитися з усїх сил і, хотяй сама мала і безсильна, кинулась з усїх сил на опришка і не зважаючи на дальші удари, витягнула його до сіней, де криком хотіла призвати сусідів на ратунок.

Сусіди збігались, але замість ратувати дівчину, поспішили до телефону кликати суперінтендента дому на ратунок. Заки сей прийшов, злодій втік, оставляючи ранену панну Плейн. Потім сусіди закликали лікаря, який заосмотрив на голові дівчини 15 ран.

ЗЛОВЛЕНО ВБИВНЯ-ВТІКАЧА

НЮ ЙОРК, Н. Й., 20. червня. — Убийника вбиня, Чарлза Гріра, котрий в неділю втік з тюрми Синг Синг, зловив нині зелїзничник у віддаленню 5 мінут від тюрми і віддав в руки властям.

Грір був обезсилений і здався без файту. Тепер він знова в давній келї.

СЕНАТ В СПРАВІ ФЛЬОТИ.

ВАШИНГТОН, 19. червня. — Сенат приняв нині законопроект про визначенне річної суми 295,450,000 долярів на видатки американської военної фльоти,

Сенат означив число моряків на американських военних кораблях на 86,000 муж.

Законопроєкт прийде тепер під обради конференції з представників обох палат американського конгресу, бо межи ухвалою палати послів та ухвалою сенату заходить рїжниця щодо суми, визначеної на удержанне фльоти. Палата послів визначила на сю ціль о 44 міліони долярів більше як палата послів.

АМЕРИКА ВИСИЛАЄ ПОСЛА ДО НЕЗАВИСИМОГО ЄГИПТУ.

ВАШИНГТОН, 19. червня. — Президент Гардинг іменував др. Говела з Огайо першим американським представником в независимій державі Єгипті.

СОТКИ ПРОКАЖЕНИХ НА СВОБОДІ

ВАШИНГТОН, 19. червня. — Послїдний звіт Федерального Уряду Публичного Здоровля виказує, що в 25 стейтах Злучених Держав є що найменше 1,200 людий, заражених страшною беручкою та невилічимою недугою проказою („депросї").

На думку уряду, одиноким способом для зменчення поширення сеї страшної недуги являється відокремленне всїх недужих від здорових людий. На жаль, майже всї хорі находяться на свободі й то головно наслїдком недостачі спеціяльних заведень для прокажених. Американський уряд має та удержує лише одно таке заведенне („лепросорієм") в Карвил, Луизіяна, та в ньому може найти приміщенне лише 200 хорих. Ся інституція тепер просто переповнена хорими. Всї подібні заведення повинни бути під зарядом Федерального уряду; брак шпиталїв для прокажених являється якраз наслїдком того, що американські закони досі віддавали сю справу під стейтовий нагляд.

АРЕШТОВАНО СЕНАТОРА.

В неділю вечером арештовано на Ковні Айленд, коло Ню Йорку, стейтового сенатора Абрагама Кетлина під закидом, що він напав на полїсмена. На суді полїсмен, котрий арештував сенатора, заявив, що сенатор не послухав його, коли він приказав йому забрати свій автомобіль зперед одного ресторану, де поліційні регуляції не дозволяють уставляти автомобілїв. Зате сенатор перечив свою вину й домагався арештовання полїсмена за грубе поведенне супроти нього. Суддя сповинив волю сенатора і відложив справу на пізнійше.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Висилка жертв присланих до адмін. „Свободи".

До дня 20. червня зібрано:

На Рідну Школу	$ 5.00
Студентам у Відни	10.00
На Рідну Школу (вместо вінка на могилу бл. п. А. Савки	8.75
На фонд Федака	35.50
На Українських Стрільців	15.00
На фонд Инвалідів	79.55
На Сирітський Захист в Бережанах	11.05
На студентів в Чехословакії	11.95
Разом	$176.80

Повишу суму вислано 20. червня б. р. дрефтами Американ Експрес Ко. ч. 2469172-174, 2523525-526 кождy жертву у призначене місце.

Адм. „Свободи".

БАХМЕТЄВ ВІДЇЗДЖАЄ З АМЕРИКИ.

Борис Бахметев, що через чотири роки представляв в Злучених Державах неіснуючий російський уряд, вийхав у второк на кораблї „Беренгарія" до Европи. Має він відвідати Лондон та Париж, і повернути відтак до Злучених Держав, де має осісти як приватна людина.

Перед відїздом працали його рїжні Американці справдішного амбасадора. В Ню Йорку справили йому великий банкет, котрому брали участь визначні американські політики та члени дипльоматичних урядів Америки в рїжних частях світа.

ДИВНА КАТАСТРОНА НА КОРАБЛИ

Послїдної пятниці переверънувся коло Гамбурга бразилїйський корабель „Аваре". Катастрофа случилася в хвилї, як корабель витягано зі сухого доку, де його направляли.

Тепер інжиніри стараються піднести корабель на стїлки, щаби опісля в його стінах пробити діри й через них вибрати замкнених в кораблї людий. Кілько саме тих людий там ще є при життю, сього ніхто не знає. Догадуються лише, що всїх моряків на кораблї в хвилї катастрофи були 65, бо тілько моряків що нараховано серед моряків, що остали на березі.

Інжиніри обчисляють, що робота коло піднесення корабля та верчення дір потреває що найменче один тиждень, а за той час богато моряків, в кораблї помре через недостачу возду та їди.

ПОЛЬСЬКІ ПРЕТЕНСЇ ДО ДАНЦІГА.

Польські часописи доносять з Варшави, що наради Ліги Народів в справі польських претенсій до Данціга мали закінчитися корисно для Польщі мали признати ведення закордонних справ Данціга, помимо протесту данцїгського делегата. В справі видалювання польських горожан признано польському урядови право спротиву. Мали також затвердити децизію ген. Какінга в справі договору Данціга з Німеччиною, який відноситься до т. зв. правної допомоги в судах. Удержано також заборону фабрикації літаків у Данцігу.

АРЕШТ „НАЙПОДЛІШОГО ЗЛОДІЯ".

Один детектив нюйорської полїції арештував серед товпи Нюйорчан, що вибралися на недільну купіль на Ковні Айленд, кишенькового злодія в хвилї, як сей мишкував в кармані одного мущини. По арештованню показалося, що арештований зветься Яків Берман, що він лише недавно вийшов із стейтової тюрми в Осінінг, де він відсидів кару засуджений за крадіж серед дуже рідких обставин.

Арештовано його перший раз одного дня в січни 1912. року, як він обкрадав одну дівчину в стрітварі. Поставлений на суд, Берман не перечив вини, але представивши судді жінку та четверо дітий, благав лагідного вимїру кари. Бачучи малі діти, суддя не лишень що помилував Бермана, але навіть заряднв збірку серед присутних в судовій салї людий та зібрав на родину обвиненого 100 долярів.

В якийсь час по розправі суддя довідався дещо більше про справу і вислав судового урядника на слїдство. Сей найшов жінку, що була на суді як жінка Бермана, але вона признавалася, що була жінкою Бермана лише на час судової розправи. Вона не могла подати, звідки Берман привів на суд четверо дітий. Судові детективи не могли найти Бермана.

Аж в 1914. році його арештовано знов, сим разом за се, що він обікрав одну фабричну дівчину з її невеликої суми та зі сніданя, яке вона везла зі собою у фабрику. Коли на суді полїція розповіла про те, як Берман привів „рідню" для ублагання суду, суддя назвав його „найподлїйшим злодієм", якого йому судилося стрічати, і засудив його на пять літ тяжкої тюрми.

Нещастем Бермана було, що той самий детектив, що арештував його ще в 1912. році, побачив його в купелевій товпі, і пригадав собі, що він десь бачив сю лице. Він слідив за незнакомим. Його праця не зійшла на марне, бо по короткім часі він побачив свого давного незнаного знакомого, як сей запустив руку в кишеню одного пасажира й витягнув звідси щось гейби добре банкнотами набита калитка. Та се не була калитка, а складана паперова чарка на воду. Та се вистарчило, аби детектив арештував злодія.

УВІВ СВОЮ ЖІНКУ.

Перед судом в Синсинаті, Огайо, станув на перше переслуханне Г. Маршел, обжалований за уведенне своєї власної жінки. Жінку пірвано з поля гри в голф. На поле заїхав автомобіль, з нього вийшов мущина й забрав жінку до авто, не зважаючи на острі протести з її сторони. Власти стали пошукувати жінки, але не могли нїчого вдіяти, бо уводителї видно забрали її до другого стейту. Доперва по кількох днях показалося, що женщину увів її власний муж, з котрим вона вже з давна жила як пес з котом, і котрого вона недавно пізвала в суд о сепарацію (розділ). Обвинителем мужа за уведенне жінки виступає перед судом батько уведеної. Муж боронитись тим, що він любить свою жінку й хотів її пірвати, щоби зійтися з нею й полагодити з нею свої непорозуміння.

ЗАПОВІДАЮТЬ НОВИЙ ФАЙТ МІЖ БОЛЬШЕВИЦЬКИМИ ВОЛОДАРЯМИ В РОСІЇ

МОСКВА, столиця Московщини, 20. червня. — В большевицьких кругах запевняють, що Микола Ленін є поважно хорий і хотяйби трохи подужав, так до політичного життя, а особливо до проводу в большевицькому уряді він не вернеться.

Тепер Леніна заступає трійка, А. І. Риков, Леон Каменев і І. В. Сталін, але вони не мають доволї значіння і сили між большевиками, аби могли удержатись.

Заповідають, що три большевицькі лідери, Троцький, Зіновев і Радек, які є провідниками большевицької лївиці, зачнуть файт проти теперішної трійки, яка, як кажуть, є за угодовою політикою Леніна.

Троцький має тепер „червону" армію ,якою розпоряджає, але він не певний, чи удержить над нею контролю, і щоби позбутись її дома, готовий післати її на війну проти Румунії і Польщі, а тимчасом розсістись при владі у Кремлі.

Всї три згадані лідери є Жиди, але мають підпертє також лише серед Жидів з большевицької лївиці. Жиди з большевицької правиці є за буржуазними реформами Леніна і не дадуть підпертя Троцькому, мимо того, що він Жид, та що Зіновев і Радек теж Жиди.

АЛІЯНТИ ЩЕ РАЗ ПРОБУЮТЬ ТЯГНУТИ МОСКОВСЬКИХ БОЛЬШЕВИКІВ ДО ПЕРЕГОВОРІВ

ГАҐА, столиця Голяндії, 20. червня. — Представники західних европейських держав зібрались тут сьогодня і виладили письмо до московського большевицького „уряду", в якому його повідомляють про вступні постанови гаґської конференції і про склад рїжних комісій, які складено, та запрошують, щоби вислав своїх представників на 26. червня, 1922, для „розвязки російського питання" і докінчення роботи, яку зачато в Генуї.

В сьому повідомленню нема жадної формули ані підставп для дискусії, передівсім з уваги, що аліянти самі в сій справі ще не погодились, а також тому, що Британці спротивились якимнебудь умовам для большевицьких представників, яких домагалися Французи. Британці боялись, що большевики вважали би такі умови за ультимат і заняли би войовниче становище.

ПЕРЕД ПРИЇЗДОМ МОСКОВСЬКИХ БОЛЬШЕВИКІВ ДО ГАҐИ

ГАҐА, столиця Голяндії, 20. червня. — Голова гаґської міжнародної конференції Ван Карнебек вислав телеграму до большевицького „уряду" в Москві, в якій подав йому спис держав, які беруть участь в нарадах над розвязкою російського питання, і спис імен знавців, котрі заступають сі держави.

Отсі держави беруть участь в конференції: Австрія, Бельгія, Велика Британія, Болгарія, Данія, Еспанія, Естонія, Фінляндія, Франція, Грецїя, Угорщина, Італія, Японія, Латвія, Литва, Люксембург, Норвегія, Голяндія, Португалія, Румунія, Сербія, Швеція, Швайцарія і Чехословаччина.

Про склад і приїзд російської комісії нїщо досі певного не відомо. Вправді, московські большевики наняли вже готел на свою делегацію, але досі ще нема певної відомости про неї.

Кажуть, що московська большевицька делегація має складатися з Макса Літвінова, Леонїда Крассіна і Крістіяна Раковського та ще двох комісарів і 20 секретарів.

Голяндська королева Вільгельміна має небаром вернутися з подорожі по Норвегії. По поворотї вона запросить учасників гаґської конференції на обід в королївській палаті в Амстердамі. Вгадують, що большевицька делегація не пійде на се принятте, якщо в Москві лївиця здобуде владу.

Перший секретар американського посольства в Газі, Луис А. Сусдорф, просив голову конференції Ван Карнебека, щоби давав йому информації про хід конференції для американського правительства у Вашингтоні. Ван Карнебек на се згодився.

ІРЛЯНДСЬКІ РЕСПУБЛИКАНЦІ ПРОГРАЛИ ПРИ ВИБОРАХ

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 20. червня. — При виборах до нового ірляндського парляменту програли ірляндські республіканці з партії шинфейнерів. Побідили угодовці, приклонники договору з Англією, під проводом Артура Гриффита і Майкела Коллинса.

Із 128 виборчих округів досі вже є відомий вибір 109 послів.

З тих 50 є за договором, 14 соціялістів, 14 независимців, а лише 31 республіканців.

З уваги, що лише республіканці є проти договору з Англією, а прочі групи підпруть договір, вони будуть в значній меньшости.

ПРИНЯТТЄ ТЕФТА У БРИТАНСЬКОГО КОРОЛЯ

ЛОНДОН, 20. червня. — Нині приняв в палаті Бакінген британський король Юрій і королева Марія голову американського найвисшого суду Вилїма Говерда Тефта.

В часі приняття були присутні британські міністри й інші визначні достойники.

ТРОБЛІ З НІМЕЦЬКИМИ МАРКАМИ В БЕЛЬҐІЇ

БРУКСЕЛЯ, столиця Бельгії, 20. червня. — Бельгійське правительство жаждало від німецького правительства, щоби викупило від Бельгії до 48 годин 6 міліонів німецьких марок, які там є з часу війни, бо інакше бельгійське правительство уже на покритте сього забрану німецьку власність в Бельгії.

ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО

ПРИЙМАЄСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ.

ОБЕЗПЕЧУЙТЕ СЕБЕ І СВОЇ РОДИНИ!

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПРИЙШЛА КОЗА ДО ВОЗА.

Лише рік тому назад на 41-шій річній конвенції Американської Федерації Праці підношено завзяті протести проти антиробітничого напряму орґанізації американських военних ветеранів, Американського Леґіону. Закиди не були голословні, бо Американський Леґіон, хоч засадничо проголошуючий себе неполітичною та безпартійною орґанізацією, дав не раз і не два уживати себе для ріжних політичних виступів проти робітничої кляси, до котрої належить переважаюча більшість його членів. Видно було з сього, що Американський Леґіон попав під вплив людий, котрі під покришкою непартійности й неполітичности хотіли перепачкувати свої інтереси, не все згідні з інтересами більшости орґанізації.

Самий однак Американський Леґіон міг скоро переконатися, що бігаючи за чужими інтересами, він занедбав свої власні та сеї орґанізації надуживано для акції проти самих членів. Своїми консервативними виступами Леґіон попер протиробітничу реакцію, що почалася в Злучених Державах після війни, але реакція не показала Леґіонови найпримітивнійшої вдячности. За велику допомогу реакції ветерани не дістали навіть найменчої відплати.

Тепер ветерани вже прийшли до переконання, що вони дали ужитися реакції за орудде боротьби проти власних товаришів. Доказом сеї нової свідомости є виступ представників Американського Леґіону на 42-ій річній конвенції Американської Федерації Праці. Тут лише вчерашні вороги заявляють спільність інтересів своїх організацій та подають собі руки до спільної акції, як не до союза. Чи з сього нового збратання вийде справді яка солідна кооперація, сього покищо ніхто не може ще сказати. Всеж таки самий факт, що Американський Леґіон, котрий лише вчера пятнував Американську Федерацію Праці як ворога всего американського й був нею пятнований яко підпора реакції, нині подає руку Американській Федерації Праці, є виразною признакою, що могуча филя повоєнної реакції, зверненої передовсім проти робітничих юнійних орґанізацій, починає вже завертатися і що вітри, випущені американськими реакціонерами, счинили вже бурю, яка скроплюється на них самих.

ЩЕ ОДНО БРАТАННЄ МЕЖИ МОСКВОЮ ТА ВАРШАВОЮ

Як доносять телеґрами з Москви, московське большевицьке правительство запропонувало балтийським державам та Польщі проект конференції, щоби завести обниженнє воєнних зоружень.

Чи з сьої пропозиції справді дійде до конференції, а з конференції до справдішного зменчення армій, сього тепер не може ніхто сказати. Все таки, якіб не були реальні наслідки большевицької пропозиції, вона сама собою є подією, заслугуючою на увагу.

Большевицька пропозиція замітна не тому, що пропозицію на зменченнє зоружень робить той самий большевицький уряд, котрий з кпинами відносився до подібної конференції у Вашінґтоні, куди його не просили.

Большевицька пропозиція замітна наперед тому, що вона являється без сумнівним доказом военного вичерпання Росії та випливом мирових течій серед російського народа.

Вона замітна теж тому, що вона стоїть у виразній успеченности з большевицькою аґітацією серед Українців, бо саме тоді, як платні аґенти Троцького та Раковського обіцяють Українцям, що Троцький і Раковський ладять великі війска, щоби відбити західну Україну від Поляків, Троцький та Раковський, розтягають свої руки, що ще не остигли від двох польських обіймів у Ризі, до нового московсько-польського братання.

Наконець, московська пропозиція Полякам се ще один злишний доказ, що в своїй боротьбі за визволенне український народ не може покладатися ані на Польщу ані на Московщину. Вони держать під своєю рукою українські землі й скорше погодяться зі собою проти Українців як котрийнебудь з них погодиться з Українцями проти другого — як два злодії, що обікрали ту саму людину, скорше погодяться зі собою проти окраденого чим один зі злодіїв злучиться з окраденим проти другого злодія.

В боротьбі за визволенне України Українці можуть покладатися лише на власні сили. Коли хто може бути нашим союзником в тій боротьбі, то не той, хто загорнув або хоче загорнути під себе хочби частину української землі.

ҐРІШНИКИ !!!
РОМАН-ХРОНІКА, О. Я. КОНИСЬКОГО 80ц.
Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ФРАНЦІЯ—ПОЛЬЩА—ГАЛИЧИНА.

Французька політика в справі Східної Галичини. — Економічні її підстави. — Торговельні умови, позички, галицька нафта й шлеський вугіль. — Сучасна Польща—данниця Франції.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Українська демонстрація перед французьким консулятом у Ню Йорку показала, що американські Українці добре здають собі справу, яку негарну ролю відограє Франція в справі задоволення наших справедливих вимог що до Східної Галичини. Вже самої висилки армії Галера перед трьома роками було-б досить, щоб навіки заплямувати Францію перед українською опінією. Хто читав книгу А. Марголіна „Україна і політика антанти", той знає також, яку підлю, зрадницьку, провокаційну ролю відограла Франція що до Східної України, свідомо й розраховано віддавши її на поталу большевикам.

Згубна роля Франції в українській, особливо-ж у східно-галицькій справі, продовжується ще й нині. На ґенуезькій конференції прихильникам вирішення справи Сх. Галичини довелось стрінутися з систематичним протиділаннєм Франції. Остання ввесь час гальмує дефінітивне вирішеннє цеї справи, й кінець-кінцем виникає цілком правдоподібний висновок, що коли-б не опір Франції, то Східна Галичина перше всього не стратила-б своєї незалежности (бо не було-б Галера), а коли-б і стратила, то вже давно дістала-б її знову цілком леґальним і загальнопризнаним шляхом.

Ці загальновідомі факти мають своє поясненнє як політичне, так і економічне. Деякі події останніх днів дають добру нагоду з особливою увагою спинитись на економічних підставах французької політики в східно-галицькій справі.

Загально принято думати, що **галицька нафта** є головним обєктом французьких зазіхань і головною причиною того, що Франція схиляється до „признання" Сх. Галичини Польщі. Це так і не так. Дійсно, галицька нафта відограє свою ролю в цій справі, але поруч з нею істнують ще численні инші економічні фактори, які забезпечують польським імперіялістичним змаганням широке попертє з боку фінансових і промислових кругів Франції.

Щоб зясувати нафтову справу, тут досить буде зазначити, що протягом не цілих трьох літ по закінченню війни **французький капітал викупив половину галицької нафтової промисловости.** Французького капіталу в східногалицькі нафтові підприємства досі вже вложено понад 800 міліонів франків. Сама французька преса дня 17-го травня с. р. сконстатувала, що **„Франція сильно укріпила свою позицію в Галичині, де більшу частину підприємств контролюють Французи".** Сказано це було в офіціознім комунікати, який, очевидно, мав заспокоїти французькі промислові круги в звязку з чутками про великі нафтові концесії, які дістали Американці, Голяндці та Анґлійці в Росії. „Коли ті захопили Росію, то ми зате стоїмо твердою ногою в Галичині", — так треба розуміти сей комунікат.

Та, як сказано, не в самій нафті й не в самій Галичині суть. А суть у тім, що **всюди, де польський орел розпускає свої крила, там французький капітал розташовується як у дома.** Добрим доказом тут може служити та частина **Горішнього Шлеску,** яка щойно цими днями остаточно відійшла до Польщі. Польща призначила там свого воєводу, свого підвоєводу, свою цілу адміністрацію, а французький капітал був там повним господарем ще задовго до приходу польської влади.

„Чий Горішній Шлеск?"—це уїдливе запитаннє вже давно зробилось сталою рубрикою не тільки в німецькій та українській, але і в самій польській пресі. Для прикладу можна навести декілька свіжих фактів. У Катовицях завязалась „польсько-французька" промислова спілка, яка взяла в аренду **всі державні копальні** вугіля в Горішнім Шлеску на 36 літ. Копальні в Королівській Гуті цілковито перейшли в руки Французів. Французько-польський банк з капіталом у 200 міліонів франків перебрав експльатацію копалень зелізної руди в Горішнім Шлеску з річною продукцією в 61.000 тони. У всіх цих випадках слово „польсько" в додатку до слова „французько" означає чистісіньку фікцію, бо Поляки відограють у цих нових компаніях лише декоративну ролю.

Ще виразнійше виступає пануюча роля французького капіталу в економічнім життю Польщі з **нової торговельної умови** між Польщею та Францією. Частина польської преси, властиво та, що заступає інтереси польських промислових кругів (напр. „Наш Курєр"), незвичайно остро виступила проти цеї умови, називаючи її „даниною на користь французького капіталу". Та прийшлось скоритися, бо „інтереси польської держави" того вимагали...

А ця умова дійсно є даниною на користь Франції. Досить зазначити, що Польща була змушена зменшити мито якраз на ті люксусові товари з Франції, які для людности польської держави найменше потрібні. Так, на паштети, вино, шампан, лікери, горілки, коняк, рибячі консерви та сахарину мито зменшено на 50%. Далі, на кінематоґрафічні фільми зменшено мито на 45%, а на автомобілі, моторові вельосипеди, мило, ґумові вироби, тютюн, шовк і фармацевтичні вироби мито зменшено на 40%. Нарешті, на всі инші товари, які ввозяться з Франції, мито зменшено на 20 до 35%.

Що означає це зменшеннє мита? А те, що коли один з перечислених тут продуктів привозиться до Польщі з Франції й рівночасно з якоїнебудь иншої країни, то французький імпортер платить від 20 до 50% мита менше, ніж імпортер иншої чужої держави. Иншими словами, французькі імпортери можуть тепер засипати бідну Польщу своїми лікерами, шампанами, пачтетами та шовками. У кождій иншій країні і при кождім иншім уряді така **безсоромна й неморальна** торговельна умова не зістала-б підписана. Але Франція має в Польщі вільну руку.

Лишається ще згадати про **польські державні позички.** Після обрахунку польського міністра фінансів на 1. грудня 1921 р., ціла сума державного боргу Польщі виносила 283.-380.000 долярів. Найбільша частина цього боргу (65%) припадає на Америку, але остання настільки багата, що вона дала тих 180 міл. долярів і далі про них не дуже турбується, що буде з ними, те й буде. А от серед европейських держав **Франція є головним польським кредитором, бо їй належать 22% польського державного боргу,** тоді як Анґлії належить лише 6½%, Італії 2,8%, Голяндії 2,4½ і т. д.

Наведені тут данні, хоч і дуже поверхові та побіжні, всетаки показують, як широко, вільно й по домашньому господарює французький капітал у „вільній та незалежній" польській републиці. Міродатні круги Франції добре розуміють, що в Горішнім Шлеску під німецьким панованнєм, а в Східній Галичині—під українським, так господарити не можна буде. Ніякий український уряд, який би кепський та непатріотичний він не був, не позволить чужинцям так безсоромно висмоктувати останні соки з виснаженого війною та окупацією краю. Ніякий инший уряд, крім наскрізь зараженого корупцією та продажністю польського, не купить ілюзорної свободи свого краю такою дорогою ціною.

Тому під французьким натиском і прилучено найкращу частину Горішнього Шлеску до Польщі, й тому французька політика, керована французьким капіталом, так і противиться визволенню Східної Галичини зпід ляхо-татарського ярма.

Берлін, 6. червня. **Радянин.**

БОРОТЬБА ЗА НАФТУ.

Ґенуенська конференція показалась одним з етапів ведевної вже кілька літ острої боротьби між Анґлією і американськими Злученими Державами за жерела нафти. За кулісами конференції ведуться переговори про уступку російських нафтових жерел анґлійському нафтовому синдикатови Royal Dutch and Shell Co., та оконечний вислід цих переговорів ще невідомий. В тім самім часі американський нафтовий трост Standard Oil Co. набув значну скількість акцій підприємств, що належали до фірми Нобля. Американський опір проти того, щоб російські нафтові жерела перейшли в руки Анґлійців, пояснюється і піддержкою, яку Франція і Бельґія находять з боку американського уряду в обороні прав власности в спорі з Анґлією на основі ст. VII. меморіялу, врученого недавно большевиками.

Без пересади можна сказати, що боротьба за нафту є рівночасно боротьба за один з найважнійших елементів майбутнього світового панування. Великий зріст приноровлення нафти наслідком винайдення мотору Дізеля, до цілий воєнної фльоти, до автомобілів і авіяції, ставляє для сучасної держави обезпеченнє жерел нафти однòю з найважнійших національних задач. Нафта все більше і більше усуває камінний вугіль. Пояснюється це багатьома причинами. Напр. заосмотрення корабля потрібною до одріття кітлів скількістю ропи відбувається далеко скорше, як заосмотрення вуглем, що знову сполучене зі значним зменшеннєм коштів. Рівночасно при приміненню ропи осягається значно більший економічний ефект. Кільоґрам нафти дає при спаленню 10.500 кальорій, зате кільоґрам вугля дає всего 7000 кальорій і це тоді, коли 800 кґр. вугля займають простір 1 куб. метра, рівнозначні запасови 56 міл. кальорій тепла, а тих 800 кґр. ропи, що займають також приблизно 1 куб. метер, дають 8.4 міліонів кальорій. Ті і многі инші технічні користи датюь нафті велику перевагу над вуглем. Анґлійська воєнна фльота перейшла тому в останніх роках майже цілковито до отоплювання ропою, а по даним анґлійського міністерства в найблизших десятьох роках 75 прц. всеї анґлійської торговельної фльоти будуть отоплюватися ропою. В Росії, як відомо, волжські пароплави, воєнна фльота і значна частина паровозів уживала ще перед війною ропу за топливо.

В сучасний мент перше місце по продукції нафти займають Злучені Держави. в 1916 р. нпр. із світової продукції 61.8 міліонів тон нафти на Злучені Державп припадала 65 прц., на Росі ю16 прц., Мексико 9 прц. і т. д. Одначе їх запасам грозить в недалекій будуччині вичерпання. По обчисленням американських інжинерів запас нафти в Злучених Державах в 1920 р. представляв приблизно 11½ міліярдів барелів або около 1.6 міліярда тон. Продукція нафти зростає все швидше і 1919 р. в Злучених Державах добуто 356 міліонів барелів (51 міл. тон), проти 302 міліонів барелів (43 міл. тон) в 1908 р. Якщо продукція буде рости дальше в такій пропорції, то за 20 літ жерела нафти в Злучених Державах вичерпаються.

Маючи все те на увазі Америка вже давно шукає нових жерел нафти. Притім вона все стрічається з Анґлією, котра до **війни мала всего ? прц. світової** продукції нафти і також систематично старається підчинити свойому впливови нафтові терени. Якщо до часу вияснення економічного значіння нафти, коли найважнійшим видом топлива був камяний вугіль, анґлійська політика в значній мірі полягала в тім, щоб обезпечити цілість анґлійської держави безперервним ланцюхом підчинених Анґлії вуглевих стацій, необхідних для воєнної фльоти, то тепер, особливо наслідком воєнних досвідів, це замінено змаганням до володіння нафтовими жерелами.

Змагання між анґлійським і американським капіталом проявилося ще перед війною, особливо різко в тій области Мексика, де безперервна міжусобиця і боротьба між ріжними претендентами на становище президента була на ділі боротьбою між анґлійською нафтовою фірмою „Пірсон і Сини" з одної сторони і американським „Стандард Ойл" з другої. Американський нафтовий капітал навіть довго напирав уряд Злучених Держав до окупації як не до анексії нафтової частини Мексика і війна між Злученими Державами і Мексиком ізза американських нафтових підприємств нераз представляється дуже правдоподібною. В останнім часі між анґлійськими і американськими нафтовими підприняттями в Мексику прийшло до свого рода перемиря.

Коли війна скінчилася побідою антанти, Анґлія постаралася дістати мандат на Мезопотамію з огляду на величезні нафтові богацтва цеї країни. Спір між Анґлією і Францією на підкладі експльоатації тих богацтв усунено порозуміннєм, яке осягнено літом 1920 р. при стрічі премієрів у Сан Ремо. Згідно з заключеною умовою Франція забезпечила собі 25 процент продукції будучої нафтодайної Мезопотамії. Для скріплення анґлійського впливу управа анґлійського мореплавства набула значну частину акцій „анґльо-перської нафтової компанії", що по словам одної анґлійської ґазети було найбільшою трансакцією анґлійського уряду після відомого купна при управі Біконбільда акцій Суезького каналу. Підчинення мезопотамських нафтових жерел Анґлії викликало в Америці велике невдоволення і виміну нот, зредаґованих в дуже енерґічнім тоні, між Вашінґтоном і Лондоном. Америка ще перед світовою війною проявляла значне заінтересування до передньо-азійської нафти і ще перед 1910 р. Стандард Ойл взяв концесію у турецького правительства на добування нафти в Палестині.

Немало шуму наробило в останнім часі домагання, з яким американський уряд звернувся до голяндського парляменту, щоб американському капіталови дати участь в експльоатації нафтових жерел в Джамбі в нідерляндських кольоніях Східної ндії з огляду на те, що голяндське нафтове товариство „Koninklijke Petroleum Maatschapij" находиться в тіснім контакті з анґлійськими нафтовими підприємствами і фактично підчиняється Анґлії, що між иншим викликало опісля й аналоґічний „азпит" і стороки Японії.

З ДНЯ.

НЕЧУВАНЕ.

Редактор „Народної Волі" написав уже другу статтю проти Польщі.

ВИСША ПОЛЬСЬКА КУЛЬТУРА, ЧИ ЖАДНА?

Редактор нюйорської польської ґазети „Телеграм цодзеенни" пише, що в Галичині нема Українців лише Русини. Ті Русини, каже той редактор, нічим не ріжняться від поляків, бо мають тусаму історію і культуру. Як є яка ріжниця, додає редактор, то хиба та, що поляки м ають „високу" культуру (ясьневельможну), а Русини жадної.

Отже раз каже, що Русини мають тусаму культуру, що поляки мають „високу" культумають жадної. Значить, що Русини раз мають „високу" польську культуру, а другий раз жадної. Або іншими словами, — що польська „висша" культура не є жадною культурою.

Та щастє, що Русини її не мають і не хотять мати, бо мають свою українську, про яку не шкрабач з „Телеграму цодзенного", але польський учений Францішек Буяк, професор польського університету в Кракові, написав у своїй книжці п. з. „Ґаліция", що українська культура є висша від польської і тому поляки не потрафлять в Східній Галичині спольщити Українців.

ХТО МАЄ ЗБИРАТИ НА ПОМІЧ УКРАЇНІ?

Серед американських Українців виринув спір, хто має збирати на поміч голодним на Україні.

Через той спір є три шкоди:

1. — Ті, що хотять **збирати,** не хотять **давати.**

2. — Відволікають поміч, хоч її **зараз** потрібно, бо на Україні **нині** голодують.

3. — Сварками **розбивають** запомогову акцію.

Найліпше зроблять **„збирателі",** як стануть **жертводавцями.**

Збірки можнаж так легко і без троблів післати через українські запомогові орґанізації, через українські ґазети, через Американську Запомогову Адміністрацію, або просто на Україну (наприклад, купити „фуд-дрефти" і післати до Української Академії Наук в Києві для розділу поживи між голодних).

Ситим легко бавитись в політику коштом голодних, але люди розумні повинні їм сказати: Стап!

ВІД СТОЛИПІНА ДО ЛЄНІНА І ВІД ЛЄНІНА ДО СТОЛИПІНА.

З Москви, столиці Московщини, доносять, що дня 16. мая с. р. отворено там зїзд совєтів під проводом Калініна, який є неначе комісарським парляментом. На зїзді мало бути 325 делеґатів, але всі не прибули.

На зїзді комісари предложили проєкт нового земельного закона, який містить в собі основні думки земельної реформи царського президента міністрів Столипіна, і признає повне право приватної власности селянам, котрі обробляють землю.

От і конець цілого большевизму, який так шумом шумів зі своїм комунізмом від 7-ого падолиста, 1917, до 16-ого мая, 1922.

В осени, 1912, соціяліст Богров убив Столипіна в Києві. Богрова цар повісив, а Столипінови поставив в Києві памятник.

В 1917 році соціялісти повалили памятник Столипіна, а в 1922 році поставили йому большевики нерукотворний памятник в Москві, приймаючи засади того царського опричника на похороні комуністичних тез і теорій.

ДЕЩО З ЖИТТЯ РОЧЕСТЕРСЬКОЇ ГРОМАДИ.

(Допись).

Коли пишу „рочестерська громада", то маю на думці свідому частину української громади в Рочестер, Н. Й. А пишу це длятого, що наші „мальчики" понаписували в „Ежедневних" цілу копицю брехонь і лайок на роботу, яка варта признання і наслідування у нашої суспільности. Цим ділом, на яке ми горді, є школа, яка велася у нас через пару місяців під проводом д. Мирослава Січинського. Пипуши це був сам учеником того шкільного курсу і мушу заявити прилюдно, що скористав'єм дуже богато із поданих викладів. А що наука була дуже інтересною, про це свідчить найлучше факт, що галя „Вільних Козаків", де виклади відбувалися, була переповнена через цілий час лекцій, які відбувалися три рази кождого тижня.

Московським наймитам не припало до смаку, що д. М. С. не захвалював большевицької „системи", яка довела до руїни усю державну і приватну господарку у Росії і на Україні. Та дарма! Навіть без найменшого знання політичної економії бачить кождий, що большевицький комунізм це програма недотепів. Страшний голод у большевицьким „раю" це найлучший доказ спосібности і свідомости большевицьких „головачів".

Самохвальба не вчинить дурного розумним. Усі „славословія" Лєніна і його опричників, московськими наймитами, таками, як У. Щ. Вісти, не закриють ідіотичної большевицької ґаздівки, яка довела до крайної нужди великі і богаті з природи краї. Це виходить таксамо, якби дуракови віддав богате ґаздівство, а він поїв усьо, що там було наскладане попереднім ґаздою. А як за пару років ізжер уже усі стіжки, стирти, наповнені стодоли — усьо збіже, худобу і т. п. — тоді звертається до сусідів і каже: Дивіть, який я розумний, дивіть, як я гарно ґаздую, але в імя гуманности прошу вас — дайте їсти, дайте одежу, бо у мене вже нічого нема.

Оттак і большевики ґаздували поти, поки не виснажили усього добра, яке застали у царських маґазинах та в мужицьких шпихлірах, гумнах та коморах. Щоби придбати нове, на це у них розуму не було. А тепер, коли комісарі та їх червона армія повижирали усьо, звертаються до усього світу, щоби „в імя гуманности" їм помочи, а рівночасно пащекують, що їх порядки найкращі, найрозумніщі.

Це вже така дурійка, що на ню зловиться хиба пяний або зідіотівший від большевизму чоловік.

Проте коли побачу якого „товариша", що читає залюбки тоті „египецькі сонники" чи там „ленінові пророцтва" У. Щ. Вістий, то тільки сумно киваю головою і подумаю з жалем: „От бідачиско здурів!"

На щастє здорова вдача українського народу чинить це, що чим раз більше число божевільних вертає до здоровля. При большевизмі остануть хиба ті, що за ширення дурійки беруть гроші, або вже такі тупі з природи, що ніколи „дома усіх не мали".

23-го мая ми закінчили наш курс. Зібралися усі в послідне, щоби попрощатися з нашим учителем, д. М. Січинським, і подякувати за його вмілу та совісну працю. З правдивим жалем розставалися і випроводжали. Та хоча розійшлися — посіяне зерно остало між нами. Д. М. С. подав нам підвалини ід загальному образованню і навчив, що добра книжка це найлучший друг для свідомого чоловіка.

Коли бачимо, як у старім краю наш нарід горнеться до науки, коли читаємо, як добувають послідних сил, щоби мати свої власні школи і читальні, то мусимо радіти, що і там зрозуміли, що освіта це найсильніща збруя у борбі за волю і державу.

Цим самим слідом мусить піти і ціла наша еміґрація. Тільки знаннє учинить нашого еміґранта здібним до посвяти Українцем. Тільки повна свідомість дасть нам віру у власну силу і дасть змогу принести дійсну поміч у визвольнім рухові України.

Проте, не оглядаючися на гавканнє ворожих собак, горнімся усі ід просвіті. Не дивімся на це, що ми вже люди дорослі. Розумний чоловік не встидаєся науки, бо чоловікови тре вчитися до самої смерти.

Просвічений, розумний нарід не буде ходити в ярмі. Він зуміє розбити і найсильнійшу тюрму.

Братчик.

ДІТИ ЛЮБЛЯТЬ COLGATE'S ЧИСТИТЕЛЯ ЗУБІВ позаяк він має приємний смак і держить їх зуби чисті та лискучі.
Купіть рурку днесь

25c.

ПОДЯКА З КРАЮ.

Шкільний Комітет „Рідна Школа" У. П. Т. в Золочеві, дім Просвіти.

Ч. 36

Високоповажані й Дорогі Земляки!

Ваш лист з дати 1. марта 1922 ми одержали й рівночасно посвідчаємо відбір чотирех чеків по 50 дол., разом 200 (двіста) долярів.

15. лютого 1922 р. ч. 19 вислано до Вас лист з подякою за 500.000 (пятьсот тисяч мп.) наданих Світлим Комітетом 20. XII. 1921, число рецепісу 563288 а рівночасно видруковано подяку в „Українському Голосі" в Перемишлі, щоби також і Галичани знали, яких щирих патріотів криє в собі американська земля. На жаль, як замітно з листу, Ви не одержали ще нашої подяки ані не вичитали її з часописи.

Тому прохаємо Вас, Дорогі Земляки, отсею дорогою приняти від цілого ширшого і тіснійшого шкільного комітету, як і від дітвори, котру вчимо й виховуємо, ще раз щиру подяку. Кажемо лише щиру подяку, бо не знаходимо кращого слова, бо годі словами описати чувство, що виливається із серця з самої глибини. Колись, як Вам доля дозволить вернути до рідної землі, споглянете на наші школи, на дітвору і сміло скажете: „Під отсю будівлю я поклав фундамент; я також камінар, що будував свому народови шлях у кращу будучину, я також один з них, що виводив свій народ із тьми на стрічу золотому сонцю". Тоді щойно Ви вповні знайдете вдоволення й зрозумієте наше слово „щира подяка". Слава Вам і пошана від усеї громади. Свята Ваша память Пане Ганьошин, Пане Сембаю і Пані Шміт і цілого Комітету невмірущою останеться! Як доведеться нам здвигнути свій власний будинок, імена Ваші золотими буквами засіяють на виднім місці при вході, щоби всякий знав, що Ви не словом, а ділом будували. Ще раз слава Вам!

Дорогі Земляки! Ха й і по нашім боці не буде лиш слово, але також діло. Хочемо також ділом оказати Вам вдяку й післати книжок, як що Ви таких потребуєте. Будь ласка, напишіть яких, а ми не отягаючись будемо старатись як найскорше заспокоїти Ваше бажання. Рідне слово не дасть Вам загинути на чужині, воно принесе Вам запах рідних нив, степів і лісів, образ рідної землиці, збудить у Вас тугу за нею й скріпить любов. Тому напишіть лише, а ми радо послужимо.

Дякуючи ще раз, прохаємо про наші школи не забувати. Щоби Ви знали, що й ту робота йде, посилаємо Вам спис ширшого шкільного комітету, вибраного дня 16. лютого 1922. Та цей Комітет із зовсімніх причин не всилі розвинути такої діяльности, щоби могли удержатись наші школи, тому Ваша поміч конечно потрібна. На Вас надія!

Бажаємо Вам всего кращого із праздником Господнього Воскресення й остаємо з глубоким поважанням

ЗА ШКІЛЬНИЙ КОМІТЕТ:
(Печать) Михайло Бараник.

Золочів, 20. квітня, 1922.

З ВЕРШИН І НИЗИН

збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зів'яле листє" й „Великі щоковини". У біографічнім нарисі Івана Франка (нап. Василь Верниволя) є 14 ілюстрацій. Брошурована $2.75, в полотняній оправі $3.40.

Замовлення посилайте на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

CUNARD-ANCHOR

найпоспішніщі модерні кораблі в світі. Найчемніша обслуга для пасажирів. У Вашій місцевости або сусідніх містах находиться наш місцевий агент.

До Польщі, Литви, Росії, України і всіх Балтійських країв через Гамбург.

SAXONIA ... July 11
CARONIA ... July 29

Кабіна $130; III. кляса $103.50
Такса $5.00.

Через Ліверпуль і Глесгов:

SCYTHIA ... June 22
LACONIA ... July 6
CARMANIA ... July 13

Під особистим проводом провідника з рівночасним получення пасажирів в Савтгемптон до Данцігу, Пілави і Лібави.

Через Савтгемптон кожного вівторка:
MAURETANIA AQUITANIA
BERENGARIA

Через Англію або Гамбург до Данцігу $106.50; Лібави $107.
Такса $5.00.

ҐЕНУЕНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ І РОСІЙСЬКА ПРОБЛЄМА.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

—o—

Ґенуенська конференця закінчилась, як і треба було сподіватсиь, без вирішення найголовніших питань, зазначених в її програмі. Полагода питання Сходу, справи німецьких репарацій, заключення Божого миру-все лишилось і надалі неполагодженим... Це цілком і зрозуміло, коли взять на увагу противенства в поглядах та інтересах окремих держав в питанні російськім і німецькім, а особливо неможливість довести західно-европейський капіталістичний мир до порозуміння з російським большевизмом.

Ініціятори конференції, головно-ж Лойд Джордж після невдалих спроб погодить інтереси головних чинників конференції, мусіли зректися наміченої раніш програми „об'ять необ'ятне", що зазначалось в неяснім формулюванню: „економічна відбудова Середньої і Східної Европи", і шукать більш реального шляху до усунення гострої европейської кризи. Як льоґічний вислід сього, після довгих суперечок і спорів між Анґлією та Італією з одної сторони, а Францією та Бельґією — з другої, запало компромісове рішення конференції про скликання в Газі „Комісії знатоків по російським справам. В задачу сеї комісії входить вироблення умов для економичного співробітництва европейських держав, а по можливости й Америки зі Совітською Росією.

Таким чином, з усієї програми ґенуенської конференції, державами ставиться на порядок дня і подається на розгляд нової міжнародньої конференції, поки що, тільки питання про установлення економічних відносин з Совітською Росією. Цим рішенням ясно показано, що першою умовою для полагоджения загально европейської кризи — очевидно не лише економічної але й політичної — рішаючі чинники европейської політики (а передовсім Анґлія і Італія), вважають втягнення Росії в обіг загально европейського життя Та навряд чи це можливе до переведення при існуванню в Росії большевицького режиму.

ШИФКАРТИ

на поспішні кораблі до краю і з краю. Через море в осьмох днях. Каюти в 3-тій клясі на 2, 4 і 6 осіб. Чесна обслуга і совісна опіка. Пашпорти виробляємо листовно. Також виробляємо документа, що можете вернутися назад до Америки в 6-ох місяцях без жадних клопотів.

ХОЧЕТЕ СПРОВАДИТИ РОДИНУ ДО АМЕРИКИ?

Першого липня зачнуть пускати до Америки призначене число емігрантів кождої національности на 1922/23 рік, отже хто пішле шіфкарту скорше, того родина зможе приїхати скорше. Пишіть по інформації ще нині.

ГРОШІ ПЕРЕСИЛАЄМО ДО КРАЮ і гарантуємо, що родина отримає в трох тижнях. Полагоджуємо всі ґрунтові справи як: контракти, інтабуляції, повномочія і ин. пишіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
520 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
(Philadelphia Office: 322 N. 8th Street)
ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, през.

Довгочасове вияснювання на ґенуенській конференції можливости економічного співробітництва европейських держав з Совітською Росією показало ті великі трудноці, які повстають на шляху до погодження між собою прінціпів капіталістичного господарства, з прінціпами комуністичного господарства. Задля тих вияснень виявились всі головні перешкоди до так бажаного не тількo для большевиків, а й для деяких великих держав порозуміння, хотя би в економічних справах. Занята большевицькою делеґацією позиція в питаннях про визнання боргів бувшого царського уряду і визнання боргів бувшого царського уряду і визнання приватної власности чужоземних підданих, та в справі відповідних гарантій, в звязку з поставленими одночасово вимогами великих кредітів, показали всю абсурдність запроектованого тісного економічного співробітництва капіталістичних держав з большевицькою Росією.

Знатоки по економічним питанням, що складались переважно з предстаників банкових і торговельних та промислових кол, при детальному розгляді економічної руїни в Росії (а само собою і на Україні), витвореної, безумовно, в наслідок большевицького господарювання—не находили можливим використать при сучасних обставинах Росію для поліпшення економічного положення західно-европейських країн без зміни істнуючого в Росії господарського режиму. Тому вони виробили для большевиків умови, які у многім ріжнились від тих легких умов, на які приготовлена була більшість провідників европейської політики, загипнотізованих сторонниками спекулятивного способу торговлі з Росією. Охолоджені в надіях відносно погодження з большевиками, провідники делеґацій заінтересованих держав, мусіли таки погодиться з висновками експертів і розходження у відношені до большевиків виявилось більш в тактиці ніж по суті. Так, між иншим, гучне поступовання бельґійської й французької делеґації в справі визнання большевиками боргів і приватної власности чужинців, було в дійсности нічим иншим, як лише виявленням отверто тих вимог до большевиків, які ставили й инші делеґації, але з ріжних причин хотіли замаскувать ті вимоги двозначними чи дипльоматичними формулами.

Нема сумніву, що майбутня гаґська комісія, маючи можність ще більш детально розглянуть причину економічного занепаду совітської Росії, підтвердить невигідні для большевиків висновки експертів ґенуенської конференції. До того-ж, можна сподіваться, що до часу скінчення роботи гаґської комісії, зростаюча нужда і голод в Росії, ще більш наочно показуватимуть усю безвиглядність істнування большевицького режиму, та неможливість пристосувать до нього засади капіталістичного господарства.

При всіх неспріючих умовин для витворення одного економічного фронту західно-европейських держав супроти совітської Росії, цей фронт, силою обставин, всеж таки твориться, бо того вимагають інтереси промислу і капіталу. Заходи большевиків недопустить до створення такого фронту способом заключення окремих торговельних договорів, не дали їм дотепер значного успіху, бо такі договори абсолютно не забезпечують інтересів чужинецького капіталу і промислу в Росії Лише на ґрунті концесій, особливо нафтових, большевикам удається вести гру з заінтересованними державами, які хотілиб одержать концесії не для реалізовання їх тепер, а для забезпечення своїх інтересів на будуче.

Своєю здержанністю у визнані Совітської Росії і призначенням гаґської комісії по російським справам, з виділенням большевиків в окремі комісії— держави Антанти, а за ними й инші европейські держави, не тільки виявили намір остаточно з'ясувать реальні можливости економінчого співробітництва їх з Совітською Росією, але й показали, що вони не вважають совітський уряд правдивим урядом Росії.

На скілько можна припустить, то гаґська комісія ствердить факт неможливости економічної відбудови Росії без зміни руйнуючої господарської політики большевиків, а це є передумовою для доцільного втягненя оРсії в обіг загальноевропейського господарства.— Проте слід в поважний спосіб взять під розвагу неминучі зміни у відносинах держав до совітської Росії. Позаяк большевики не погодяться на зміну своєї економічної політики, бо це булоб загрозою для їх істнування, то після неуспішних переговорів в Газі, европейські держави поставлені будуть в необхідність серіозно занятись справами Росії. У всякім разі, Західна Европа, що бється в конвульсіях ненормального життя, ради свого поратунку не могтиме лишить у теперішньому стані свої відносини до совітської Росії.

Ґенуенська конференція висунула, як чергову задачу загально европейської політики російську проблєму, з якою тісно вяжеться доля цілої України. Те що для нас, Українців було давно зрозумілим, а саме, що без упорядкування Сходу неможливо усунуть загально европейської кризи, — становиться вкінці зрозумілим і для провідників европейської полтики. А всякі доцільні міри до упорядкування Сходу, мусять буть звязані з вирішенням української справи. Якими шляхами не йшлиб держави до унормовання своїх відносин зі Сходом, хоч би й через совітську деспотію, вони неминуче зустрінуться з українським питанням. Велика роль України на Сході забезпечується не лише ґеоґрафічним положенням, та її природними багацтвами, але й самим ходом подій.

Як би там не склались в найблищих часах обставини на Сході, для інтересів України не аби яке значіння можуть мать пляни великих держав для остаточного рішення російського питання. Головний інтерес для України в тім, щоб держави не робили перешкод до утворення ранштатів взагалі, і щоб Україна найшла піддержку зі сторони рішаючих чинників міжнародньої політики. В сьому змислі багато цікавого дає ґенуенська конференція. Із заяв і розмов представників деяких великих держав по російському питанню, не двозначно виявилось їх прихильне відношеня до новоутворених на терені був. Росії держав, і з'окляється їх політика відносно рема до України. Цим опреділиподілу Росії. Се явище є знаменне для нашої недалекої будуччини, коли наступить можність відновлення української державности. Можна надіятись на допомогу з Чорного моря, а не ждать повтореня бльокади і витвореної нею залежности від Польщі й Румунії, як було в 1919—1920 р. р.

Хоч ґенуенська конференція і не дала для Великої України нічого позитивного, то все-ж таки невизнанням большевиків і висуненням російської проблеми, вона принаймні освітила шлях до української державности, на здобутя якої мусять буть направлені всі сили української нації.

Обговореням галицької справи і ствердженням її міжнародного значіня, ґенуенська конференція дала значні моральні успіхи галицькому урядові та скріпила його позицію в обороні галицької землі.

Андрій Макаренко.

Відень, 20. мая, 1922.

СИЛЬНА ДИТИНА Є БАЖАННЄМ КОЖДОЇ МАТЕРИ

Як Ви не можете самі кормити дитину, то не робіть досвідів з иншими кормами, але дайте дитині відразу молоко

Borden's
EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)

Це є пожива, на котрій виховалось більше сильних і здорових людей, як на всіх инших препарованих кормах, взятих разом. Признане і приписуване лікарями. Легко до приладження.

Зашліть це оголошення до The Borden Company, New York, а дістанете безплатно вказівки в українській мові, як уживати цей продукт, а також гарну книжочку про плекання дітий
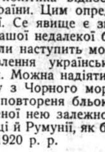

В. Білинський.

ТЮРЕМНІ СПОГАДИ.

(6)

Була це одна з більших тюремних кімнат зі шкільними, зареквірованими десь з міста, лавками, катедрою для учителя, висячою на стіні таблицею і кількома ґеоґрафічними картами. Учнів ріжного віку і стану застав я біля півсотні. Поміж ними були дійсно бажаючі вчитися, але були й такі, що школою бажали тільки час собі скоротити. Непевність своєї долі клала на їх облича якийсь одпечаток суму, мелянхолійної задуми і чутливої нервовости. Учитель, Українець з Кубаньщини, своєю гарною українською мовою намагався перенести духа во своїх учнів в атмосферу нормального позатюремного життя та викликати в них бодай на хвилю забуття свойого горя. З учителем познайомився я по лекції. Він порадив мені написати до політичного червоного хреста у Полтаві, який боронив інтереси арештованих перед большевиками, а якого предсідателем був тоді славнозвісний письменник Короленко, прохання, щоб похлопотано за мною, чи не випустилиб на волю? Опріче цього обіцяв устно передати полтавській українській спілці учителів моє прохання, щоб поробила заходи про моє увільнення. Між иншим довідався я від його, що тюремна школа, це овоч заходів українського громадянства в Полтаві. Большевики, хоча її і не противились, але й непомагали. По полудни двічі в тиждень одбувались в школі цікаві лекції з українознавства. Особливо гарні були лекції по вкраїнській літературі літератора і полтавського діяча О. Щепатева. Шкільна кімната була тоді заповнена по береги.

В новій кватирі знайшов я нове і веселіще товариство. Опріче згаданого вже книгаря миргородця застав я там 8 душ. З інтелігентів один студент, оскаржений о антисемітизм, вина якого, коли зважити, що в комуністичному царстві верховодять зараз жиди з москалями, і один діяч. Решта селяне і двох купців. Біля одного купця примістив і я свою постіль: Подертий, напханий вонючою соломою сінник на підлозі. За царя були по тюрмах ліжка, за більшевиків десь пощезали. Селян тримали як заложників од повстанців, а купців як „спекулянтів-буржуїв", що не заплатили всієї контрибуції. Пару днів пізніще перевівся до мене голова Бартінківської спілки кооперативів, свідомий Українець. Таким чином зібрався був у моїй кімнаті маленький товариський кружок українських інтеліґентів, серед якого забували ми хвилево про Дамоклів меч над нашими головами. І потекло так щоденне, одноманітне тюремне життя.

Кожного ранку тюремний дзвонок будив нас зі сну перед 6 годиною. Біля семої одбувалася тюремна провірка арештантів по всіх кімнатах. Опісля снідання. Видавали в той час денно фунт чорного хліба на душу і горячої води. В кого був чай і цукор, міг запарити собі чаю, і з хлібом поснідати, а ні то приходилося хлепати з хлібом горячу воду. В першій годині був обід. Дуже рідонький борщ з бурачинки і ячмінна каша. Голий борщ мало кого цікавив, зате каша приваблювала всіх, тільки дуже мало її давали. На вечеру давали саму горячу воду. Брали її тільки ті, що мали чай, цукор і хліб. На загал були харчі дуже скупонькі. Давали, щоб не вмерти з голоду. В кого були гроші, міг купувати собі дещо з харчів в маленькій тюремній крамничци, що знаходилася біля канцелярії і одчинялася двічі на тиждень. Двічі в тиждень допускали до арештантів кревних і знайомих. Велася балачка через ґрати при контролі червоноармейця.

За тиждень пожиття в тюрмі почав я привикати до її середовища. З потішними звістками з фронту, передаваними комуністичною пресою, росла в політичних арештантів надія на сприятливе полагодження своєї справи і можливу волю. З міста передано мені звістку, що з учительської спілки ходили до Відділу Народньої Освіти з проханням, щоб Відділ заступився за мною яко учителем перед Чека. Голова Відділу пообіцяв це зробити. Тому з дня на день чекав я переміни своєї долі. Дійсно, через три дні прийшов в тюрму слідчий суддя і викликав мене на протокол. Був це звичайніський чорноробочий, без жадного поняття про які небудь закони. Партійна ревність, яко комуністи і мінімальна грамотність зробили його суддією. Таких неграмотних суддів по всій Великій Україні зараз повнісько. Перше, про що почав мене питаться було, чи зможу я дати за себе 10,000 карбов. окупу. В 1919 році сума ця була ще значною. Коли він заявив, що за таку тільки суму зможе мене Чека випустить, приобіцяв був я дістати її посеред полтавських Українців. На тому і скінчився мій протокол. Найшвидче сподівався я дістати в учительській спілці і не задовго вийти на волю. Сталося однак инакше і я, поки вийшов на волю, опять пережив ті душевні муки, що призабув вже був про їх, а які пройшов був на початку свойого арешту.

Річ в тому, що більшевицький фронт нагло опять заламався. Денікін опинився під самим Харковом, Катеринославом і був на дорозі до Полтави. Величезна паніка посеред комуністів, псувала всякий поважний їхній опір. Надармо сам Троцький загрівав в Полтаві на мітінґах червоноармейців до мужности і витревалости. Перед залізною стіною денікінського війска одиноким виходом для червоноармейців була втеча. Тому впав нагло Харків, здався Катеринослав і грозив обхід Полтаві. Фронтові нещастя почали одбивати собі комуністи на безвинному населенню. Посипалися труси, арешти і розстріли. Найдошкульніще однак одчули червоний терор ми, політичні арештанти. Від тоді то вперше бачив я власними очима, як кожного вечера, негайно по заході сонця забірали з тюрми безвинні жертви на люту смерть.

Біля 6 години вечера провірка арештантів. Після неї замикають тюрму і кладуть ключі в канцелярію. Коло 9 години, коли перший сумерк вкриє землю, чуємо глухий тупіт людських ніг і побренькування зброї. Я, що не знав перший раз, що це означає, прийняв ці згуки байдуже. Зате старі арештанти, що памятали подібні події за старої чрезвичайки, і з часів повстання Григорєва біля Великодня 1919 року, зразу вгадали, хто це і за чим приходе в цю пору до тюрми.

„Когось заберуть на розстріл!" — блискавкою рознеслося по тюрмі. В ґратах появилися людські голови, слідючи пильно, що буде? Сотки сердець завмірало в ту хвилю од одної гадки, що може це послідний вечір на цьому світі. Кожного нестерпуче мучила одна думка: А може по мене?

Забрязчали ключі, заскрипіла внутрішня брама і ми побачили на переході помічника начальника тюрми з якимсь узброєним військовим, мабуть начальником „карательного вітділу", кількох дозорців, а за ними кільканадцять збройних солдат. Помічник начальника ніс в руці якийсь папірець, приказ чека.

Почувань своїх в цю хвилю і на вид тої сцени описать неможливо. В моїй кімнаті зробилося так тихо, що чути було биття сердець декотрих сильніще розхвильованих.

„Куди підуть?" — вертіла в той час наш мозок думка. „Чи до нашого будинку, чи в „одиночки?" — Чогось в той мент мінута здавалася мені роком. Тимчасом узброєна товпа завернула в одиночки і вивела звідціль 8 душ: 6 селян і двох робітників. Мали вони бути в зносинах з повстаньою ґрупою атамана Ангела, що оперував на Чернигівщині і північній Полтавщині. Один з селян мав бути адютантом Ангела. Так передавали декотрі арештанти. Другі заперечували цю звістку, подаючи за причину їх вини те, що найдено в них зброю. І то не у всіх, бо робітників арештовано „за язик" цебто за аґітацію против комунізму і совітського устрою.

Жертви, оточені катами, заховувалися спокійно. При сумерку не можливо було доглянути їхніх облич. Один з робітників, станувши по середині тюремного подвіря, звернувся в сторону нашого будинку і піднявши в гору руки, кликнув: „Прощайте брати, гинемо безвинно, але й кати наші швидко згинуть!" Дістав за це ручкою кріса в шию аж заточився. За брамою всі вони зникли. Хоча ми не бачили їх далі, знали докладно їх дальшу долю. В сінях біля канцелярії вязали в зад кожному руки, опісля звязували всіх до купи, і Кобиляцькою улицею гонили за місто на цвинтар. На цвинтари ждала їх готова вже брацька яма. Тут уставляли над самою ямою і по чотирох клали сальвою мертвими. Замордованих одвязували од живих і мов колод скидували в яму. Послідні чотири приглядалися звірській сцені і ждали собі такогож. Я подивляв тільки їхні нерви, коли чув, що не просилися, не плакали, а спокійно чекали свойого. Опісля кінчали других чотирох. Перед екзекуцією роздівали до сорочки і ставили над самою ямою, щоб не далеко було волочити трупів. Була це перша екзекуція Чека за мойого побуту в тюрмі. За нею посипалися другі, дикі, огидні, кріваві, а ставалися частійшими з приближуванням фронту. Переживав я в той час справжній червоний терор. В ці, а щастя послідні часи свойого тюремного життя перетворився я був в дійсну деревляну колоду. Механічно сидів я, ходив, дивився і мовчав. Здавалося, що в мені завмерло було тоді всяке життя. Те саме обсервував я поміж арештантами. Дуже сумні, мовчаливі, коли що й говорили, так це передавано слухи, кого тої ночи брати-муть „на росход". Гарні соняшні дни ставали нам тільки мукою, бо манили нас до життя, підчас коли ми призначені були для смерти. Найстрашнійший мент кожного дня починався з 8 години вечера. Тоді кожен з нас надслухував, чи не йдуть? А коли підслухали за воротами брязкіт зброї, скреґіт тюремних ключів і важке постукування об землю кріс, мороз пробігав нам поза спину, ми деревіли од страшної гадки і з нестерпучою мукою ждали кінця. Коли проходив вечір без страшних гостей, мимо того не спав я цілу ніч, сидячи на земли, спертий об стіну і задубівши так духово, дожидав я ранку. Коли перебув я щасливо ніч, день життя оставався за нами. В день старався я підготовити себе духово до смерти, щоб заощадити собі зайвих мук. Підготовка полягала в відреченню од „міра сего" і спокійнім принятті мученичої смерти. З дня на день ждав я своєї черги.

(Конець буде).

ГАЙДАМАКИ

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, видання ілюстроване артистом А. Г. Сластьоною, велика настільна книга (13x17 цалів), в карт. оправі 3.50, в полот. оправі 5.00, в люкс. оправі **$6.00**

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ПРИЧЕПА

ПОВІСТЬ ІВ. НЕЧУЯ-ЛЕВИЦЬКОГО,
Брошурована $1.75, в оправі **$2.00**

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ДО КРАЮ

можемо відіслати кождого хто схоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкім занятю. Пашпорти на виїзд полагодимо по прибутю до нас. Зверніться до:

GREENWICH LABOR AGENCY,
129 Greenwich Street,
New York, N. Y.

СЛІДАМИ ІНДІЙЦІВ.

В маю, року 1626, Петро Мінуїт, перший директор нової Голяндської Кольонії, на острові Мангетен, обняв своє становище. Свій заряд розпочав від закупна острова, за котрий провідники індийські приняли якусь скількість кораликів і других дрібничок, вартости около $24. Се була перша трансакція недвижимости в історії Ню Йорку. Коли читається про сю „продаж", не можна здержатись від сміху, а однак кілько людий днесь іде слідами тих Індийців! Коли їх жолудок не є в порядку і терплять на брак апетиту, запір, біль голови і другі недомагання жолудкові, купують дешеві підрібки тому, що мають гарні налипки, або фантастичні назви. Прямо викидають гроші. Розумні люди домагаються в аптиках або у продавців ліків Трінера Гіркого Вина, котре вже від 32-ох літ славиться репутацією як середник, котрий завсігди помагає. „Трінера Гірке Вино помогло мені знаменито на мої жолудкові недомагання," пише п. Юзеф Ягош з Вен Верт, Огайо, 11-го мая. Вам поможе також, спробуйте найперше Трінера!

FRENCH LINE

COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE
Express Postal Service

Поспішна лінія
НЮ ЙОРК — МЕМЕЛЬ

LAFAYETTE .... June 24
FRANCE .... June 28
LA TOURAINE .... June 29
LA LORRAINE .... July 1

*Получення з S. S. Pologne виїзджаючий з Havre 14. цвітня.

ЦІНА 3-тої КЛЯСИ........$110.00

Знамениті 3-тої кляси вигоди. Кабіни з умивальнями і водопроводами для 2, 4 або 6 людий. Осібний їдальняний покій, покій до курення, бара і голярня для услуг для 3-тої кляси пасажирів. Вино і пиво даром.

По дальші інформації голоситись до місцевих агентів Французької Лінії.

ЗНАНИЙ УКР. ХИРОПРАКТОР
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить рівні задавнені недуги так
МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН
не уживаючи медецини.
Переконайтеся, увірите.

Ню Йорк офіс: 335 East 18th Street.
Понеділок середа, пятниця від 10. рано до 7. вечер.
В неділі від 10. до 1.
Passaic, N. J. офіс: 52—2nd Street.
Вівторок, четвер, субота, від 12. до 8. вечер.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.

Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекцією; старанна, цілковита і скора наука; приймаємо кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. АДРЕСУВАТИ: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Телефон: Stuyvesant 933.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th St., NEW YORK, N. Y.

DR. M. SMITH
16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло Церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найновійші електричні апарати.

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
СПЕЦІЯЛІСТА ХРОНІЧНИХ НЕДУГ, КРОВИ, ШКІРИ, НЕРВІВ, ЖОЛУДКА І НИРОК.
Порада даром.
DR. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. a Irving Place.
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
межи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛ. УРЯДУ У. Н. СОЮЗА. ЩО ВІДБУЛОСЯ НА ДНЯХ 7—11 ЛЮТОГО 1922 р.

Sec. 8. If for any reason the contribution is not called for when due by the local secretary or the collector specially appointed for that purpose, it shall be the duty of the member or his representative before said contribution shall be in arrears for one month to bring or send said contribution to the local secretary of the Assembly to which the member belongs. The standing of the local secretary or the collector specially appointed for that purpose to collect the contribution is only an act of courtesy upon the part of the Association and **the failure to send him will be no excuse for non-payment.**

На поставлене д. І. Ваверчаком внесенне, поперте д. С. Миляновичем, одноголосно ухвалено.

Sec. 9. The member must keep the local assembly informed of his or her place of residence and in case of absence appoint some one to act as agent to make payment and at the same time notify the local secretary of the Assembly of the name and postoffice address of such agent.

На поставлене д. С. Баюсом внесенне, поперте д. М. Петрівським, ухвалено приняти висше наведений параґраф так як був читаний.

Sec. 10. Should the insured child die while the monthly contribution is in arrears for a period not exceeding one month, the Association will pay the amount of the benefits, subject to the conditions of the by-laws, but after the expiration of the said period of grace the Association's liability to pay the benefits shall cease, except as herein otherwise provided.

На поставлене і поперте внесенне формально ухвалено висше наведений параґраф приняти так, як був читаний.

Sec. 11. No more than one benefit certificate shall be issued by this Association and in force upon the life of any one child, any other certificate shall be void. If any certificate issued by this Association be assigned or if the said monthly contribution be not paid according to these by-laws, the certificate shall be void and the member shall not be entitled to the benefits above provided, and all contributions previously paid shall be forfeited to the Association, except as otherwise provided herein.

На поставлене д. В. Гасієм внесенне, поперте д. М. Муращкою, ухвалено цей параґраф приняти так як є поданий.

Sec. 12. If any certificate lapse for non-payment of contributions, it will be reinstated within two months from the date to which contributions have been duly paid, upon the payment of all arrears, but such reinstatement shall not take effect unless at the date thereof the insured child is living and in sound health, except as herein otherwise provided.

На внесенне д. Н. Струтинського, поперте д. С. Миляновичем, ухвалено цей параґраф приняти.

Sec. 13. Members will not be permitted to change the benefits upon the lives of children from one class to any other, except the member surrender up for cancellation any certificate in this Department theretofore issued to him and may then make a new application for the benefits of this Department, but only upon the same terms and conditions as a new application and at the attained age of the child.

На внесенне д. С. Кудрика, поперте д. М. Петрівським, висше наведений уступ статута формально ухвалено.

Sec. 14. No condition, privilege or provision of any certificate issued for the benefits herein provided or of the by-laws relating hereto, can be waived or modified in any case. No solicitor or officer has power in behalf of the Association to make or modify the by-laws, or any contract of insurance, to etxend the time for paying any contribution, to waive any forfeiture or to bind the Association by making any promise or by making, giving or receiving any representations or information.

На поставлене внесенне д. Т. Грицейом, а поперте д. І. Ваверчаком, формальною ухвалою, повисший уступ принято.

Sec. 15. If the age of the insured child be misstated, the amount of benefit shall under the certificate shall be such as the contribution would have purchased at the correct age.

На поставлене д. М. Мельниковою внесенне, поперте д. А. Стадниковою, одноголосно ухвалено.

Sec. 16. Proof of death of the insured child, shall be furnished with in 30 days after death and shall be made upon blanks to be furnished by the Association upon application and shall contain answers to each question propounded to the claimant, physician or other persons and shall contain the record, evidence and verdict of a coroner's inquest if any be held.

На поставлене д. М. Шевчуком внесенне, поперте д. В. Яськевичом, принятте цего уступу формально ухвалено.

Sec. 17. The desire to discontinue the monthly contributions herein provided for and to receive a certificate of paid-up or extended insurance, or the cash surrender benefit shall be made and expressed upon blanks to be furnished by the Association upon application and shall be executed in the manner provided. But the Association shall not be held accountable to make such change unless such notice and demand made as aforesaid **be actually received at the home office** of the Association at Jersey City, New Jersey.

Висше наведений параґраф, на поставлене д. М. Мурашком внесенне, поперте д. Н. Струтинським, ухвалено приняти.

Sec. 18. After any benefit certificate issued in Class II of this Juvenile Department, has been in force for a period of three full years or more, and all the contributions required by the by-laws have been paid, the beneficiary member, if the insured has not attained his sixteenth birthday, and the insured after he has attained his eighteenth birthday, will become entitled, upon either exercising the option as herein granted in the manner required to non-participating extended insurance certificate for a termn calculated as hereinafter set forth and as shown in Tables printed in Section 2 of these by-laws. The maount of death benefit payable, if death occur within such extension, shall be the same amount as that which would have been payable of an extended insurance certificate had not been issued. If the insdred be entitled to and does elect to take such extended insurance certificate, he shall be at liberty to nominate as his beneficiary, any person related to him by consanguinity to the fourth degree.

На поставлене д. Р. Слободяном внесенне, поперте д. В. Гасієм, ухвалено приняти.

Sec. 19. After any benefit certificate issued in Class II of this Juvenile Department has been in force for a period of three full years or more, and all the contributions required by the by-laws have been paid, the beneficiary member, if the insured has not atained his sixteenth birthday, and the insured after he has attained his eighteenth birthday, will become entitled upon either exercising the option as herein granted, in the manner required, to a non-participating paid-up life certificate for an amount determined in the manner hereinafter set fourth and as shown in Tables printed in Section 2 of these by-laws. The amount of death benefit thereafter payable, shall be the sum thus determined. If the insured be entitled to and does elect to take such paid-up life certificate, he shall be at liberty to nominate as his beneficiary any person related to him by consanguinity to the fourth degree.

На поставлене д. А. Стадниковою внесенне, поперте д. В. Левчиком, одноголосно ухвалено.

Sec. 20. After any benefit certificate in Class II of this Juvenile Department has been in force for a period of ten full years, and all contributions required by the by-laws have been paid, the beneficiary member, if the insured has not attained his sixteenth birthday, and the insured after he has attained his eighteenth birthday, will become entitled, upon either exercising the option as herein granted in the manner required, to a surrender for cash for an amount determined in the manner hereinafter set forth.

На поставлене д. М. Мельниковою внесенне, поперте д. К. Кирчовим, ухвалено приняти.

Sec. 21. The method of ocmputing the amount of paid-up insurance and the period for which the insurance is extended, is as follows: After deducting the authorized surrender or withdrawal charge from the reserve of any certificate computed in accordance with the Standard Industrial Table of Morality, with interest at 3½% per annum, the balance is used as a net single premium according to said table for the purchase of paid up or termn insurance.

На поставлене д. Т. Грицейом внесенне, поперте д. В. Левчиком, цей пара.раф ухвалено.

Sec. 22. The cash surrender value mentioned above shall be calculated as follows: After deducting the authorizing surrender or withdrawal charge from the reserve of any certificate, computed in accordance with the Standard Industrial Table of Mortality with interest at 3½% per centum per annum, the balance will be the cash value.

На поставлене д. І. Ваверчаком внесенне, поперте д. М. Шевчуком, ухвалено приняти.

Sec. 23. The surrender or withdrawal charge mentioned above shall not be bore than 2½% of the maount insured during the first 20 years and thereafter no surrender charge will be made.

На поставлене д. С. Миляновичем внесенне, поперте д. М. Мурашком, формально ухвалено.

Sec. 24. In computing the surrender values due allowance will be made for each completed quarter of a year's contribution paid after three full years contributions have been paid.

На поставлене д. С. Баюсом внесенне, поперте д. В. Левчиком, ухвалено.

Sec. 25. The benefit certificates and receipt book containing the entries of payments made on the same, shall be exhibited to the officers or authorized agents or employees of the Association at any time on demand and surrendered for cacellation in the event of death or change of benefits.

На поставлене д. В. Гасієм внесенне, поперте д. Р. Слободяном, ухвалено.

Sec. 26. No suit shall be brought against the Association to enforce payment of any benefit herein provided for unless thirty days have expired after filing proofs of death satisfactory to the Association or unless suit or action be conmmenced withip six months from the date of the death of the insured child. If any limitation set forth in this section is prohibited by the statutes of the State in which the member resides the foregoing limitation shall be considered to be amended to agree with the periods of limitation permitted by such statute.

На поставлене д. М. Мельниковою внесенне, поперте д. В. Яськевичом, ухвалено.

Sec. 27. The monthly contribution paid for the benefit herein provided shall be divided into two parts—the net contribution necessary in accordance with the Standard Industrial Table of Mortality with interest at 3½% shall be placed in the Mortuary Fund of the Juvenile Department Fund, provided, in the event that the income collected for mortality purposes on this plan being insufficient to maintain the reserve as contemplated by laws and as required by the Standard Industrial Table of Mortality with interest at 3½% per centum per annum, then additional monthly assessments or contributions will be due and payable from the beneficial member to meet such deficiency, when called by the Supreme Executive Committee of the Association.

На поставлене д. Андрейком внесенне, поперте д. А. Стадниковою, ухвалено.

Sec. 28. All claims for benefits shall be paid out of the Mortuary Fund of the Juvenile Department Fund of the Association and no other Fund or Funds of the Association shall be applicable to such claims.

На поставлене д. М. Мурашком внесенне, поперте д. С. Баюсом, ухвалено.

Sec. 29. If the insured child be already insured under any certificate or certificates issued by any other association, and if the amount of insurance payable at the death of the insured child under such certificate or certificates be less than the limit of insurance fixed by the following table, but when added to the benefits payable under these by-laws, shall exceed the said limit, the amount payable under these by-laws shall not exceed the difference between the amount specified in the said table of limitations and the total amount of insurance payable under such certificate or certificates already in force on the life of the insured child, but if the amount of insurance payable at the death of the insured child under such certificate or certificates be equal to or shall exceed the said limit of insurance, no benefits shall be payable by this Association, except that, should the amount otherwise payable by this Association be reduced as hereinbefore provided, the Association will return the total premium paid upon the amount of such reduction, together with ½% per annum, compound interest.

На формально поставлене внесенне, висше наведений уступ одноголосно ухвалено.

Age next birthday...	2	3	4	58	140	168	200	240	300
Limit of insurance...	34	40	48	5	6	7	8	9	10

Age next birthday......	11	12	13	14	15	16	17	18
Limit of insurance:	380	460	520	520	520	600	600	600

Дискусія над ліквідацією друкарського і книгарняного підприємства У. Н. Союза в Ню Йорку.

Д. Н. Струтинський запитує, чи друкарські машини того підприємства не буде конечно ужити, коли Ред. Ком. приступить до видавництв, а коли ні, то чи є купці на тоті машини, щоб можна без страти їх позбутися. Д. П. Маційовський впевняє, що „Свобода" може на своїх машинах зробити всю роботу для видавництв Ред. Ком., а д. С. Ядловський додає, що купці на тії машини вже зголошуються та що можна буде їх продати без жадної втрати для У. Н. Союза.

Відтак на внесенне д. І. Ваверчака, поперте д. К. Кирчовим, одноголосно ухвалено друкарню в Ню Йорку продати а книгарню перенести до „Свободи".

Редакційна Комісія домагається, щоби її дати можність видавання книжок, то є відповідні на ту ціль фонди. Д. С. Ядловський інформує, що У. Н. Союз такого фонду не має, а до розходів „Свободи" кошт такого видавництва невміститься.

Д. К. Кирчів пропонує, щоби гроші з продажі друкарні в Ню Йорку обернути на видавництва Ред. Комітету. Пропозиція однак неможлива, бо друкарня була куплена за позичені гроші з Молодечого Союза і мусять вернути до Молодечого Департаменту У. Н. Союза.

На просьбу зібраних, д. Н. Струтинський викладає проєкт Редакційного Комітету щодо видавництв. Д. Т. Грицей піддає гадку, в який спосіб відділи У. Н. Союза моглиб тую видавничу акцію Р. К. підтримати, а саме щоби відділи занимались продажию тих видавництв, користовуючись ограниченим кредитом. Д. М. Мурашко в дечім тую гадку модифікує, твердячи, що не оголошенням, але живим словом треба нести книжку між народ.

Предсідатель взиває щоби дискусію спрямувати на питанне: звідки взяти грошей на видавництва Р. К., також на случай если друкарні в Ню Йорку не продасться.

Після річевої дискусії, на внесенне д. І. Ваверчака, поперте д. Грицейом, формально ухвалено, що на видавництва Р. К. признаєся $1000 з продажі друкарні в Ню Йорку, а в разі непродання тої друкарні з фонду конвенційного, щоб в цей спосіб дати можність Редакційному Комітетови виконати обовязки наложені конвенцією.

На тім наради третого дня скінчились а голов. містопредсідателька д. М. Ольшаницька відложила о годині 6.30 в вечір засіданне до слідуючого дня.

(Дальше буде).

ПАНОВЕ СЕКРЕТАІ БРАТСТВ! ТОВАРИСТВ РІ І УРЯДНИКИ

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.

КОЛИ ВАШЕ БРАТСТВО ЧИ ТОВАРИСТВО ПОТРЕБУЄ НАРОДНОГО АБО АМЕРИКАНСЬКОГО ПРАПОРА, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ЛЕНТ, ВІДЗНАК, ШАПОК АБО ИНШИХ РІЧИЙ, ТО ЗВЕРНІТЬСЯ ДО НАС З ЗАМОВЛЕННЄМ.

МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕИНДЕ.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.25	$4.00	$5.25	$7.25

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР З ГЕРБОМ НА ОБІ СТОРОНИ

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як паради, пікніки і прогульки, виступити з своїми прапорами, відзнаками і лентами та в шапках. — Просимо щиро всіх Українців удаватись до нас з повним довірєм, бо ми ручимо за тревалість і красу замовлених у нас річий. Ми удїлимо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш катальоґ з взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York. N. Y.

У ГОСТЯХ ДОБРЕ, ДОМА ЛІПШЕ
ІСТОРИЧНЕ ОПОВІДАННЯ ДРОЗДА,
(О. Кониського), видавання друге, брош.
брошурована 85 цнт. в оправі 1.25
Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

НЮАРК! ВІЧЕ!

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25. ЧЕРВНЯ 1922
відбудесь для Українців в Нюарку і околиці

ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

в гали на розі Broome St. і So. Orange Ave. в справі помочи голодуючим Українцям в російській Україні.

Понад 16 міліонів людий на Україні голодує, 6 міліонів з них умирає з голоду і пошестий. Се найбільше нещастя, яке досі впало на наш рідний край, який зове нас до найскоршої і найбільшої помочі. Тому зовемо усіх Українців з околиці і міста Нюарку, щоби прийшли на се віче і подали від себе сю поміч, як також уложили плян підняття запомоги між Американцями в Нюарку і околиці. На вічу будуть промовляти спеціяльні бесідники, назначені Окружним Комітетом міста Ню Йорку помочі голодуючим на Україні. Початок о годині 2. попол.

Комітет Злучених Товариств Помочі України.
43-44

PERTH AMBOY, N. J.

Тов. Спів. Український Хор при церкві Усп. Пр. Бог. в Перт Амбой, Н. Дж. відограє драму в 5-ох діях п. з.

„ПІМСТА ЖИДІВКИ"

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25. ЧЕРВНЯ С. Р.
в Укр. гали під ч. 752 State Street.
Початок о годині 7-ій вечер.
Вступ 50, 35 і 25 центів.
Запрошується всіх до численної участи. 43,45

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запор. Січ, від. 367 У. Н. Союза повідомляє своїх членів, що спеціяльні збори відбудуться дня 25. червня зараз по Службі Божій у церковній гали під ч. 303 Гудсон евеню. На порядку дня важні справи до полагодження. Кождий член має явитись на тих зборах. — В. Паньків, секр.

НОВА ОФЕРТА!
ХТО ПРИШЛЕ ЗАМОВЛЕННЄ НА $3.00 ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ", той дістане Календар Укр. Народного Союза цілком даром.
Пишіть на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПЕРЕД ВСЕУКРАЇНСЬКИМ СТУДЕНТСЬКИМ КОНҐРЕСОМ В ПРАЗІ.

Орґанізацій Комітету В. С. К. видав таку оповістку:

В днях 20—30. червня 1922 відбудеться в Празі Всеукраїнський Студентський Конґрес при участи делеґатів Українських Студ. Громад у Галичині, Київі, Харкові, Камянці і т. д., у Варшаві, Кракові і т. д., у Празі Берні, Пшібрамі і т. д., у Софії, Загребі, Леобен, Відні, Берліні, Женеві, Парижі, Римі, Каіро, Тунісі, Америці, Харбіні, — та співучасти своїх і чужих культурно-освітних інституцій та визначних діячів на полі науки і шкільництва, а також чужого студентства.

На денному порядку головно: Наша висока школа, Ідеольоґія студентства, Всеукраїнський Студ. Союз, Централізація допомоги нашому студентству.

Українські Студ. Громади, які зякоїнебудь причини не стоялиб ще у звязку з нами, — зголоситься мерщій до Орґанізаційного Комітету.

Старше Громадянство прохаємо о участь і підпору.

Всі українські часописі прохаємо о передрук. Адреса: Ukr. Akad. Spolek, Praha, Hlavni Posta, prihradka 411. (Для Орг. Ком.).

Орґанізаційний Комітет Конґресу Українського Студентства в Празі.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ФАРМИ!
ГОТОВИЙ ДО МЕШКАННЯ
новий, вигідний з трех кімнат Бунґалов $750. $150 готівкою; чотири кімнати $900, $250 готівкою, пять кімнат $1050, $350 готівкою. Ціни включають і землю. Решта місячно як рент. Всі уліпшення, близько міста.
ROOM 74, 180 BROADWAY, N. Y. C.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Вдова мусить продати фарму. Фарма 160 акрів, 60 акрів ліса, великий сад, річка, ціла фарма засїяна, дім з 12 кімнат, барна, сайло і т. д., 12 коров, 2 коні, 350 курий, 30 гусий, 4 безроги, 5 качок, всі тульца, на стейтовій дорозі. Ціна $4500, готівкою $2000.

Фарма 50 акрів, сад, озеро, новий дім з 9 кімнат, 5 коров, кінь, 100 курий, 3 безроги, машинерія, 2 милі до міста. Ціна $3000, готівкою $1.000. 40-45

PISARKO & POKUTNY,
429 E. 5th Street, New York City

ПО ПРИЧИНІ недоброго здоровля, продається фарма в добрім положенню, 120 акрів землі, 20 акрів доброго ліса, 4 корови, ялівки, 2 добрі коні, 300 курий, барна, дім з 7 кімнат і вся потрібна машинерія. Ціна $6500, половина готівкою. По близші інформації прошу голоситися до: **John Krawski, Box 58, Candor, N. Y., Tioga Co.** 39-44

ДО ПРОДАННЯ краєвий філварок, 335 акрів землі, 120 акрів будівничого ліса, великий сад, решта чиста без каміння земля, 1 палата з 14 кімнат, 1 дім з 9 кімнат і 10 других будинків, 50 голстайн коров, 2 реґістровані бугаї, 4 коні, 300 курий, гуси, качки, 2 інджаї і розмаїта машинерія. За молоко 900 долярів в місяць. Ціна за все $16.500, готівкою $6000, решта на легкі сплати. **PHILIP LOBOR, 274 E. 4th St., New York City.** 40-45

ФАРМА 10 АКРІВ землі, дім з 4 кімнат, барна, 60 миль від Ню Йорку, все за $1400. Маю також другі малі фарми в Лонг Айленд, земля дуже добра. Голоситися до: **K. Kanivetz, 144 E. 7th St., New York City.** 38-43

ШВЕДСЬКО АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

Скора пасажирська обслуга з Ню Йорк до Гамбурґа і Ґданська. Кораблі просто через Ґотенбурґ (Швеція) до Ґданська. Ціла дорога водою—зміна кораблів в дорозі.

S. S. DROTTNINGHOLM
15. липня, 19. серпня
S. S. STOCKHOLM
27. липня, 5. вересня
Ціни 3. кляси: до Гамбурґа $103.50; Данціґа і Піллав $106.50; Лібави і Мемел $107.
Подорож тріває 12 днів. Пасажири 3. кляси їдуть в кнютах на 2 або 4 осіб.—Непотрібно шведського віза. В справі шифкарт і пашпортів голоситься до місцевих агентів.
New York Office: 24 State Str.
Chicago Office: 70 E. Jackson Str.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЄТЬСЯ женщини або дівчини, яка вміє писати по українськи і польськи. Добре булоби, якби розуміла писати на тайпрайтері. Голоситися до: **Mrs. L. Piasecka, 225 E. 14th St., або Wm. Lazorek, 133 Second Ave., New York City.** 43-45

Пошукую свого товариша **АНДРІЯ ТИНДИКА** з Яворова, з фаху муляр а тут занятий як маляр. Хтоби о нім знав або він сам, прошу голоситись на адресу: **Theo Hladky, c/o "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J.** 40-43

СВЯЩЕНИК гр. кат., не жонатий, пошукує женщини до заряду дому. Мусить добре варити. Услівя прошу писати до: **о. Осип Боярчук, 131 N. Beech St., Mt. Carmel, Pa.** 43-48

ПОТРЕБА сейчас до роботи на фарму людий самотних. Хто хотівби з наших робити при цибули і селері, прошу голоситися або приїхати сейчас до: **Paul Landiak, Box 12, Great Meadows, N. J.** 43-44

КРАВЦІ! Небувала спосібність! Продам добре вироблений кравецький інтерес разом з двома шторами і помешканнє з 6 кімнат за $4.500. Рент приносить $40 в місяць, роботи досить для двох цілий рік стало, оден кравець на 3000 людности. По близші інформації голоситися до: **John Barych, Box 58, Candor, N. Y., Tioga Co.** 39-44

ПРИБОРИ ДО ГОЛЕННЯ.
Бритви, машинки, ножиці, квачі, щітки до волося, масть, тоалетова вода, павдер до лиця, тонік і перфума, всьо гарантоване і по найнизших цінах можна набути у 31-50
А. ЧАРНЕЦЬКОГО,
2402 INGERSOLL STREET,
PHILADELPHIA, PA.

НАЙНОВІЩИЙ
КАТАЛЬОҐ
КНИГАРНІ „СІЧОВОГО БАЗАРУ"
ВИШЛЕМО КОЖДОМУ
ДАРОМ
SICHOVY BAZAR
94 E. 7-TH ST.
NEW YORK, N. Y.

ШИФКАРТИ,
пашпорти, висилка гроший, справи нотаріяльні, чесно і тано особисто або листовно полагоджує
***John Haniak,* нотар**
613 CARSON STR. S. S.
PITTSBURGH, PA.

КОСИ!
На днях отрималисьмо з Відня коси, з найліпшої клепаної і добре гартованої стали, довгі 32 цалі, важить поверх фунта, ціна з пересилкою $3.50. Хто замовить 10 штук дістане 2 даром. Перстень до коси 50 ц. Стальовий молоток $1.00. Замовлення посилайте враз з грішми на адресу:
UKRAINIAN BAZAR,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

Танші ніж фабрична ціна голярняних артикулів, ціна тепер **$3.75**, що є дуже низька, бо сї артикули вартають найменьше $9.00. Лишень подумайте що дістанете! Добру бритву до голення, гарантована барберська машинка, добрі барберські ножички, гребінь, добрий пасок і щіточку до голення. Всі ті кавалки суть доброї якости і кождий діставший їх, буде вдоволений. Сама барберська машинка вартує майже стільки, що жадаємо за всі ті артикули. По такій низькій ціні спродамо сї артикули в короткім часі і як Ви желаєте скористати з сеї пропозиції, пришліть 20 цнт. в марках на оплату а $3.75 заплатите коли доручиться Вам сї артикули на місце. Ми гарантуємо вдоволенне або звертаємо гроші. Пишіть сейчас і невідкладайте: Адреса: **Practical Sales Company, 1219 North Irving Ave., Dept. 408, Chicago, Ill.**

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!
Вже маємо на складі
РАХУНКОВІ КНИЖОЧКИ
до скорого множення, очислювання платні, міри, ваги, площі, поємности і других бизнесових обчислень.
Пишіть на адресу:
Ціна примірника, оправленого в тверду полотняну оправу 50 ЦЕНТІВ.
"SVOBODA",
83 Grand Street. Jersey City, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

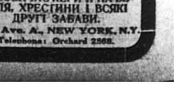

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
118 Ave. A., NEW YORK, N. Y.
Telephone: Orchard 2568.